

Подсжд. П. Каравеловъ: Най-напрѣдъ, г-да съдии, ще моля да бждете снисходителни. Моята рѣчь нѣма да повтаря онова, което се каза отъ защитниците. Азъ ще отговоря само на онова, което каза г-нъ прокурора въ своята обвинителна рѣчь. Вий помните неговата рѣчь, тя бѣше полититическа; вий знаете юридическото правило, че ако изслушате едната страна, трѣбва да изслушате и другата, значи ако изслушахте него, трѣбва да изслушате и мене.

Г-нъ прокурора каза, че азъ съмъ съжалявалъ, гдѣто съмъ ималъ 5—6 души партизани. Вий чухте, г-да съдии, че азъ казахъ, че нѣмамъ партия, защото партия и партизани за да съществуватъ трѣбва да има извѣстни условия. Друго нѣщо е въ монархическитѣ държави, тамъ и въпросъ не може да бжде за партия. За това казвамъ, че колко души партизани имамъ незная, но ако бѣха дали свободни избори, свобода на печата, свобода на вѣстниците, то е другъ въпроса; г-нъ прокурора можеше да види да ли 6 души партизани имамъ или 600,000 души.

Въ втората точка г-нъ прокурора каза, че съмъ ималъ голѣма отсталость, че не съмъ забѣлѣжилъ прогреса, който е направилъ народа. Сега, отсталъ ли съмъ човѣкъ или не, то е въпросъ. За покровителството, за което каза г-нъ прокурора, азъ ще кажа, че азъ не съмъ ималъ никакво покровителство и и отъ никдѣ, нито пакъ съмъ говорилъ за подобно нѣщо. Руссия се нарича наша освободителка, а покровителството то е свършено друго нѣщо; то води началото си отъ въскъчанieto на сегашния царъ на прѣстола. Вий знаете, че думата „покровителство“ не значи протекторатъ, не значи сюзерентъ и васалъ, и азъ съжалявамъ, че г-нъ прокурора не знае тия работи. Гърция е подъ покровителството на Франция, но тя е независима държава, не е васална, също и Португалия е подъ покровителството на Англия, както и други малки държави съ подъ покровителството на разни държави. Така щото азъ не зная Русския Императоръ съ тая дума покровителство, да е искалъ да стане господаръ на България. Азъ тукъ чухъ да се въсхвалява и Берлинския договоръ. Какъ се пишатъ трактатитѣ вий знаете, голѣмитѣ държави ги пишатъ и ги налагатъ на малкитѣ държави, които иматъ само обязанности, а не и права. Така щото, да сѣдимъ да хвалимъ Берлинския трактатъ и да унищожаваме Св. Стефанския, нѣма си значение. Какво отно-